REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicări mai dese după tarifă și învoială
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în flăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 217. Brașov, Sâmbătă 30 Septemvrie (13 Octomvrie). 1900.

Nou abonament
la
Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care învităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe șése luni 12 coróne; pe trei luni 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România și streinătate. pe un an 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai ușor prin *mandate postale.*

Administrațiunea.

Vaticanul și Austro-Ungaria.

Se scie câtă sensațiune a produs scrisórea dogenitóre, ce s'a trimis de curênd din cancelaria cabinetului împĕrătesc archiepiscopului Stadler din Serajevo din causa vorbirei, ce a ținut'o la congresul catolic din Agram. Ceea-ce 'i s'a imputat din partea împĕratului a fost „amestecul sĕu politic în cestiunea unirei Bosniei cu Croația“.

Ei bine, acest archiepiscop dela Serajevo plécă după acésta dojană la Roma și este primit acolo în modul cel mai simpatic de papa. Impejurarea acésta a dat loc părerii, că papa aprobă atitudinea monseniorului Stadler.

Așa cel puțin esplică lucrul organul de căpetenia vienes al partidei progresiste germane. El găsesce în genere, că în timpul mai recent Vaticanul dă o atențiune fórte rĕuvoitóre afacerilor interne ale Austriei și în deosebĭ ale Ungariei și că-i place chiar, de a demonstra formal în contra conducerii acestor afacerĭ. Ca dovadă aduce trei casurĭ mai recente, și adecă îmbrățișarea amintită a lui Stadler după dojana primită în scrisórea de cabinet, apoi escelenta tratare de care s'a bucurat în același timp și episcopul Strossmayer dela Diacovar din partea papei și, în fine, o aserțiune, ce a făcut'o Leo al XIII-lea cu privire la stările interne ale monarchiei nóstre către marea ducesă de Toscana și archiducesă austriacă Alice, pe care a primit'o în audiență dimpreună cu fiicele sale. Papa sĕ se fi plâns cu privire la stările triste interióre austro-ungare asupra „fricei de ómenĭ și a lașității unor personalitățĭ sus puse și cu mare influință din monarchiă“.

Fóia vienesă crede, că imputarea papei isvoresce din aceleașĭ motive ca primirea demonstrativă a archiepiscopului, și că ea este tot-odată o critică ulterióră a legilor bisericescĭ-politice din Ungaria. Mai citéză și o voce maghiară, după care acéstă ostilitate, ce nu mai este ascunsă, a Curiei în contra Austro-Ungariei, se aduce în legătură cu ideia predilectă a lui Leo XIII de a uni biserica ortodoxă cu Roma

Pentru acésta interpretare se citéză interesul surprinḑĕtor ce-l are Curia față de toțĭ acei episcopĭ în Austria, carĭ sprijinesc cu zel agitațiunea Cehilor și a Slavilor de sud, concesiile, ce le face liturgiei glagolitice și, în genere, simpatiile Romei pentru tot ce e slav în Austria și ostilitatea pe față contra a tot ce e german și unguresc. Ce interes — se întrébă fóia liberală germană — pote avé Curia la uniunea provinciilor ocupate cu Croația, décă n'ar fi speranța, că unindu-se Slavii de sud naționalicesce, se va puté dobêndi și o uniune bisericéscă, sub primatul papei.

Prin asemenĭ nisuințe găsesce fóia vienesă a fi lovite interesele de viață ale monarchiei austro-ungare, căcĭ Austria s'ar descompune într'un stat federativ, la nord c'un regat independent boem și la sud cu o mare Croațiă, séu o mare Slavoniă; că acésta ar însemna sfîrșitul statului național maghiar și constituția dualistă a monarchiei s'ar stărîma în bucățĭ. Aceste nisuințe dovedesc însĕ, că cei din Roma puțin se stinghiresc în făurirea planurilor lor prin considerația față cu imperiul și cu dinastia habsburgică. I-se mai pare, că aicĭ jócă un rol revanșa pentru legile bisericescĭ politice în Ungaria și în Austria și vechia dușmăniă contra triplei alianțe, care a construit deja punțĭ între Roma și Petersburg, fiind-că în Roma se aștéptă dela disolvarea triplei alianțe reînvierea domnirei lumescĭ papale.

Etă, în fine, ce mai constată fóia despre care e vorba:

Cea mai puternică partidă în Austria este aceea, care susține legăturĭ strînse cu nunciatura papală. Orĭ-ce se întêmplă în Austria, se întêmplă sub presiunea întrebării tacite: ce vor ḑice cei din Roma la acésta? Din cruțare delicată a sentimentelor papei, a rĕmas visita regelui Umberto la Viena neîntórsă până la mórtea sa tragică. Partida clericală conduce aristocrațimea, ea a produs de douĕ-ḑecĭ de anĭ reacțiunea în Austria în detrimentul poporului german și ea sémĕnă neobosit și în Ungaria sĕmênța, care a încolțit în Austria.

De aicĭ se vede, că deși păre rile și interpretările acestea ale organului liberalilor germanĭ trebuesc luate cam *cum grano salis*, totușĭ ele îșĭ au importanța lor actuală.

Budgetul pe anul 1901.

In ședința de alaltăerĭ a dietei ungare ministrul de finanțe *Lukacs* a presentat preliminarul de budget pe anul 1901. La *venite 1,056.582,297* corone, la *cheltuelĭ* 1,056.546,417 cor. Prisos 35,830 cor.

Cheltuelĭ ordinare: Curtea 9.300,000; Cancelaria cabinetului 182,144; Parlamentul 3.570,432; Cheltuelĭ comune 65923497; Pensiunĭ pentru organele guvernului central 1848—1867 42951; Pensiunĭ 19448005; Datorii de stat *259.964,560*; Alte datorii *27350106;* Administrația internă a Croației Slavoniei 16926513; Curtea de Compturĭ a statului 334640; Tribunalul administrativ 557594; Presidiul ministerului 979869; Ministeriul à latere 141673; Ministrul croat-slavon și personalul sĕu 92360; Ministeriul de interne 41843860; Ministeriul de finanțe 176691681; Minist. de comerciŭ 188744045; Ministeriul de agricultură 45337315; Ministeriul de culte și instrucțiune publică *31294546;* Ministeriul de justiția 36492491; Ministeriul de honveḑĭ 36568698; Avansurĭ 312204. In total *970496503.*

Cheltuelĭ estraordinare: Parlament 2300; Cheltuelĭ comune 16394828; Pensiunĭ 287618 Curtea de compturĭ 890; Tribunalul administrativ 1420; Presidiul minister. 1082030; Ministeriul à latere 18000; Ministeriul croato-slavon 8340; Minist. de interne 378495; Ministeriŭl de finanțe 1406350; Ministeriul de comerciŭ 6311290; Ministeriul de agricultură 3259133; Ministeriul de culte și instrucțiune publică 1293850; Justiția 31090; Honveḑĭ 296200. Total *30771834.*

Investițiunĭ: Pentru clădirea edificiului parlamentului 1700000; Presidiul ministeriului 150000; Ministeriul de interne 22400; Ministeriul de finanțe 2495811; Comerciŭ 11389500; Agricultură 8187369; Culte și instrucțiune publică 600,000; Honveḑĭ 280000; Căi ferate de stat 25346000. Total 55278080.

*

Ministrul face cunoscut, că și anul acesta s'a cheltuit cu *560,000* coróne mai mult ca în anii precedențĭ de ministeriul de culte și instrucțiune publică pentru înființarea de *scóle de stat* și că pe viitor a plănuit sĕ înființeze alte *200 scóle poporale de stat.*

Budgetul anului viitor a fost taosat cu 35.830 corone mai jos decât cel din anul precedent, însĕ în schimb *se urcă dările directe* cu $4^1/_2$ milióne coróne, pentru-ca astfel sĕ se încunjure deficitul și sĕ se arate, veḑĭ Dómne, un escedent. Ce vor ḑice însĕ la acésta contribuabilii? Vor plăti cât vor puté, ér de nu vor puté au sĕ cadă și îmbrâncéscă, și mulțĭ din ei au sĕ ia lumea în cap, ca emigranțĭ.

Așa-dér de-o parte *echilibru*, casse pline cu banĭ și pretensiunĭ crescênde, de altă parte *deficit*, îmbrâncire sub sarcina dărilor și miseria.

Convorbirea cu d-l Marghiloman.

Am raportat erĭ pe scurt despre convorbirea ce a avut'o corespondentul ḑiarului „Neue fr. Presse“ la Berlin cu ministrul de esterne român Marghiloman. Astăḑĭ lăsăm sĕ urmeze în întreg cuprinsul ei acéstă convorbire importantă din mai multe puncte de privire. Étă-l:

D-l *Marghiloman* a declarat, că scopul călĕtoriei sale la Berlin e de-a conferi cu guvernul german cu privire la *afacerea româno-bulgară*, asupra căreia la Viena a conferit deja cu Goluchowski. D-sa găsesce aicĭ în contele de *Bülow* un vechiŭ amic al d-sale, căcĭ el a fost ministru plenipotențiar la Bucurescĭ. Și cu alte persóne oficiale a comunicat d-l Marghiloman aicĭ. Așa a conferit cu ambasadorul turc, care e bun amic al României, și cu ambasadorul rus, care l'a asigurat, că Rusia nu a avut nicĭ odată intenția de-a adresa o notă la Bucurescĭ, însĕ a trimis note fórte severe la Sofia.

D-l Marghiloman a declarat, că stadiul critic al conflictului a trecut deja și România a făcut sforțărĭ colosale spre a-șĭ pĕstra liniștea, cu tot tonul ofensiv al notelor bulgărescĭ.

Ministrul român de esterne mai spune, că la înarmările Bulgariei, România n'a pus în mișcare nicĭ un soldat și numai astfel *s'a menținut pacea.*

La reîntórcerea sa în Bucurescĭ d-l Marghiloman va trimite la Sofia tóte documentele, carĭ dovedesc pe deplin delictele comitetului macedonean și décă Bulgarii nu vor pedepsi pe culpabilĭ, *România va lua mĕsurĭ pentru siguranța țĕrii*, închiḑênd granițele la emigrarea bulgăréscă și va studia de va mai fi casul se continue a mai găzdui o jumĕtate milion de Bulgarĭ, în mijlocul cărora se află atâtea elemente periculóse.

D-sa a declarat apoi, că e *falsă scirea*, că prințul moștenitor are de gând *sĕ se retragă* și de aceea d-l Carp voesce sĕ modifice Constituția în ceea-ce privesce Regența.

Acest articol conferă regența *la ómenĭ aleșĭ de Cameră* pentru casul minorității prințului moștenitor.

Acéstă regență ar avé nu numai putere politică, ci și puterĭ paterne asupra Principelui moștenitor.

In România, la Berlin și la Viena o asemenea reformă a amintitului articol al constituției preocupă în mod serios.

România datoresce dinastiei strĕine marea sa desvoltare și de aceea e temere, că nu ar puté sta de-asupra partidelor politice regența, care după dispozițiile art. 88 al constituțiunei ar împinge dinastia érășĭ în valurile partidelor. De aceea guvernul român are intenția, ca noul articol *sĕ confere regența celui mai apropiat agnat din familia Hohenzollern.* Astfel tradiția dinastică ar rĕmâné păstrată și dinastia ar sta și în casul acela peste partide.

D-l Marghiloman asigură, că prințul moștenitor e sănĕtos și muncitor. El nu are de gând sĕ se retragă, și e una din marile speranțe pentru viitor ale poporului român, fiind crescut în România și posedând escelentele calitățĭ ale Regelui Carol, care a avut întot-déuna abilitatea de-a nu se asocia nicĭ-odată cu vre-un partid politic, și care n'a avut nicĭ-odată un amic personal, care sĕ fiă om politic.

Nicĭ un membru al Curței nu face politică și nu esistă în România *Camerilă de Curte.* Acest esemplu frumos îl urméză și principele de corónă.

Svonurile, că *prințesa Maria* ar fi *ruso-filă* și inimică a Triplei Alianțe sunt o *insultă gratuită* adresată prințesei.

Ea *nu se ocupă câtușĭ de puțin de politică* și e o femeiă frumósă, care se bucură de viață și îșĭ cresce în mod escelent copiĭ.

E de neînțeles cum sĕ se ia drept ruso-filă o prințesă crescută în Anglia și care îșĭ petrece jumĕtate din an în România, ér cealaltă jumĕtate în Germania“.

„Albina“ și un corb alb.

Sub acest titlu „Telegraful Român“ din Sibiiu scrie următórele:

Deși — precum se vede — n'au luat act toțĭ „patrioții“ de energica înfruntare, ce o dă direcțiunea „Albinei“ în raportul sĕu general către adunarea generală din ĕst an, tuturor acelora, carĭ rĕspândesc prin ḑiaristică și în parlament acuse *tendențióse* la adresa institutelor de banĭ românescĭ și în special la a *„Albinei“*, că „urmăresc scopurĭ politice și anume, că tind la deposedarea elementului maghiar“, un efect totușĭ a avut, pentru-că în parlament nu s'a mai agitat pe acéstă temă și s'a aflat și un

bărbat maghiar de valóre, care dă de minciună pe calumniatorĭ, arătându-le şi *scopul* pentru care dau năvală, şi care nu este altul, decât ca să se mai căpătuéscă câţĭ-va „patrioţĭ" flămêndĭ prin înfiinţarea unei nouĕ băncĭ săcuiescĭ cu ajutorul *guvernului, Emkei* şi a *societăţii maghiare*, pe carĭ însĕ numai cu periculul provenit dela „Albina" crede, că-i póte mişca.

Étă ce scrie „Ellenzék" Nr. 224 din 3 Octomvrie:

„**Albina**". Din Székely-Keresztur ni-se scrie: Pe proprietarii săcuĭ îĭ amenință un pericul serios chiar în mijlocul Săcuilor în Sz.-Keresztur şi jur. Agenţii institutelor de banĭ cu scopurĭ naţionale şi în special ai „*Albinei*" din Sibiiu, năpădesc ca roii aceste locurĭ şi se îngrijesc în abundanţă de modul, în care proprietăţile Săcuilor să cadă pe mânĭ streine, ér subminarea începe a lua astfel de dimensiunĭ, încât este temere, că o mare parte a acestor locurĭ în scurt timp va ajunge în mânĭ streine".

„Cassa de păstrare din Sz.-Keresztur nu este în stare să mulţămăscă tóte neajunsurile, cu atât mai vêrtos, că a sistat creditele şi pretinde amortisare de 20% dela împrumuturile acordate, prin ce-şĭ alungă debitorii în ghiarele amintitelor institute de banĭ. Acéstă situaţiă durerósă reclamă o vindecare urgentă, pentru-că se tractéză de *salvarea celui mai curat district săcuiesc*, pe care nu-l pot privi cu nepăsare *nicĭ guvernul, nicĭ Emke, nicĭ societatea*".

La acestea sub titlu „*Albina şi Săcuii*" răspunde deputatul *Ugron Gabor* în N-rul 226 din 5 Octomvrie următórele:

„In „Ellenzék" Nr. 224 a apărut în interesul unor („holmi") „grüenderi" de cassă de păstrare nouă, o publicare falsă despre filiala din Sz.-Keresztur a „Cassei de păstrare a reuniunei săcuescĭ" condusă de mine".

„Nu este adevĕrat, că s'ar pretinde dela toţĭ debitorii de amortisare de 20%, ci numai dela debitorii cu împrumuturĭ peste 600 cor., va să dică: dela cei mai avuţĭ".

„*Nu este adevĕrat, că „Albina" strică pe Săcui îmbiindu-le banĭ.* Nici o bancă nu-şĭ îmbie banii între referinţele rele şi lipsite de astădĭ, plane cu agenţĭ".

Nu dice mult d-l Ugron, dér astădĭ şi cu atâta dovedesce, că este un bărbat cinstit...

Din România.

Principii moştenitorĭ ai României au petrecut diua de 10 Octomvrie în Pesta, de unde au plecat erĭ diminéţă, ér după amiadĭ cu trenul accelerat de 2 óre a trecut pe la Braşov la Sinaia.

*

In locul d-lui N. Filipescu, ministrul domeniilor şi a d-lui Leon Bogdan, secretar general la ministerul de interne au fost aleşĭ în şedinţa de Joi a camerai vice-preşedinţĭ d-nii B. *Delavrancea* şi Toma *Cămărăşescu*.

* *

In senat s'a ventilat de cătră un senator liberal cestiunea de a-se rĕspunde la Mesagiul tronului cu o adresă. Ministru-preşedinte Carp a declarat însĕ, că acéstă nu este necesar, deóre-ce sesiunea de faţă a Camerelor este a-se considera ca o continuare a celor trecute. In aceeaşĭ şedinţă a Senatului a declarat ministru de justiţiă Maiorescu, că guvernul e gata de-a da senatului, décă i-se va cere, deslusirĭ despre cele petrecute în intervalul dintre ambele sesiunĭ.

*

D-l *Take Ionescu*, fost ministru de finance, s'a întors Mercurĭ în Bucurescĭ, venind direct dela Paris, după o absenţă din ţéră de-aprópe două lunĭ de dile. „Timpul" comunică, că d-sa a fost primit în gara de Nord de membrii familiei, precum şi de-un mare numĕr de amicĭ şi cunoscuţĭ.

*

Cu privire la interviewul unui redactor al lui „Neue Freie Presse" din Viena, cu d-l G. Gr. Cantacuzino, „Timpul" dice: „Suntem autorisaţĭ a declara, că acest interview conţine unele declaraţiunĭ, pe care onor. d. Cantacuzino nu le-a făcut şi pe care i-le-a pus în gură redactorul diarului vienes".

*

Unul din cei mai periculoşĭ membrii ai comitetului macedonean va fi espulsat dilele acestea din România. Mincu Mineff — acesta este numele periculosului revoluţionar — este — dice „Rom. Jună" — un fost locotenent în armata bulgară, din regimentul 5 infanterie. Acest Mineff a luat parte la revoluţia din 1887 împreună cu majorul Usunoff, advocatul Corceff şi căpitanii Golnacoff şi Golabauoff. Se scie, că majorul Usunoff, advocatul Corceff şi căpitanul Golnacoff, au fost condamnaţĭ la mórte, ér Mincu Mineff şi căpitan Golabanoff la câte 7 anĭ închisóre. Aceştĭ din urmă au reuşit să scape spărgênd temniţa. Mincu Mineff s'a refugiat, — după fuga din închisóre, — în Bucurescĭ, unde a inceput să lucreze vopsitoria, de formă bine înţeles, căcĭ el primea sume de banĭ dela Sarafoff. — Arestarea lui Mineff s'a făcut în modul cel mai secret şi în împrejurărĭ, carĭ ne silesc să le trecem cu vederea. Dovedindu-se până la evidenţă, că Mincu Mineff este unul din cei mai periculoşĭ membrii ai comitetului secret bulgar — cum am spus mai sus, dilele acestea va fi espulsat.

„Szell şi Dr. Gall."

Sub rubrica acéstă diarul banffyst şovinist „Magyar Szó" a publicat timp de aprópe o sĕptĕmână tot felul de faime despre un pact, ce l'ar fi încheiat ministru-preşedinte cu membrul camerei magnaţilor Iosif Gall, cu privire la viitórele alegerĭ dietale, dicêndu-se între altele, că i-a promis ba 20, ba numai 10 mandate de deputaţĭ pe séma Românilor.

Faimele acestea au trecut şi în celelalte diare oposiţionale. Diarele guvernamentale le-au desminţit, declarând în urma autorisaţiei lor din partea ministrului-preşedinte, că acesta nicĭ nu s'a gândit măcar a conferi cu vr'un Român privitor la alegerĭ.

In acelaşĭ sens dă acum d-l Iosif Gall o declarare într'o scrisóre a sa, ce o vedem publicată în „P. Lloyd" sosit astădĭ. Étă cuprinsul acestei scrisorĭ:

„Faţă cu soirile lansate repeţit prin gazete în timpul din urmă, declar, că d-l ministru-preşedinte Coloman Szell în genere n'a tratat cu mine despre cestiunĭ politice nicĭ odată şi asupra alegerilor dietale n'a schimbat cu mine nicĭ măcar un cuvênt. Prin urmare faimele lăţite despre pactul, ce se pretinde, că l'ar fi încheiat ministru-preşedinte cu mine, sunt cu totul neadevĕrate.

Cu deosebită stimă, Iosif *Gall* membru al cam. magn."

SCIRILE DILEI.

— 29 Septemvrie v.

Codificarea căsĕtoriei moştenitorului de tron. In şedinţa de alaltăerĭ a camerei ungare ministru-preşedinte Szell a presentat proiectul de lege despre codificarea declaraţiunei, ce a făcut'o moştenitorul de tron, archiducele *Francisc Ferdinand*, cu ocasiunea căsĕtoriei sale. Proiectul a fost dat la desbaterea comisiunei justiţiare.

Retragerea lui Coloman Tisza? O fóiă ungurééscă din Oradea-mare aduce scirea, că Coloman *Tisza* se va retrage de pe arena politicei militante, probabil după închiderea actualei sesiunĭ a dietei. Fóia amintită caută motivul retragerei lui Tisza în aceea, că „i-s'a urît de liberalismul lui Szell". — Se póte, dér noi nu credem, că „generalul" se va retrage chiar acum în ajunul nouĕlor alegerĭ.

„Hier!" în loc de „jelen". Dilele acestea s'a ţinut în Turoz Sz.-Mártin adunarea de controlă. Unul din reserviştii honvedĭ a rĕspuns la apelul nominal cu „hier!" în loc de „jelen!" Reservistul a fost pedepsit pentru acéstă cu 6 dile închisóre.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov a întrat pe lista de colectă nr. 252 dela d-l advocat *Dr. Emil Gerasim* din Aiud **10 cor.** Priméscă nobilul donator cele mai vii mulţămite. — Direcţ. şcól. medii.

Congresul studenţesc. „Asociaţia generală a studenţilor universitarĭ românĭ" face cunoscut membrilor sĕĭ, că congresul ce trebuia să se ţină în tómna anului acesta la Dorohoiu, nu va mai avé loc acolo, din causă, că ministerul n'a putut oferi bilete de drum, ér comuna Dorohoiu n'a dispus de fondurile trebuinciόse pentru primirea congresiştilor. Acest congres se va ţiné însĕ la Bucurescĭ în a doua jumĕtate a lunei Octomvrie. La ivreme comitetul va publica programul amĕnunţit al acestui congres, condiţiunile de inscriere şi taxa.

Un sat român în America. La esposiţiunea pan-americană, care se va ţiné la Buffalo (Statele Unite), un antreprenor de spectacole, Leon Bercovich, va face să figureze un sat românesc pentru care a obţinut deja concesiunea; acest sat construit în genul statului elveţian dela esposiţia din 1900, va cuprinde tipurĭ de locuinţe, ce se vĕd de comun în România. Pórta de întrare la acéstă esposiţiă va fi o reproducere fidelă a vechiului turn al Colţei din Bucurescĭ. Pentru a da viaţă acestui sat, antreprenorul a angajat în România vre-o douĕ-decĭ şi patru de fete frumóse, carĭ vor purta costumul naţional român, un taraf de lăutarĭ, o fanfară, a cărei executatorĭ vor îmbrăca vechile uniforme şi în fine 13 ţĕranĭ din Oltenia, carĭ vor juca „Căluşerul". Pentru ca colórea locală să fiă perfectă, ţiganĭ autenticĭ vor face să jóce urşĭ, precând simpaticile lor soţe vor da din cărţĭ şi de noroc cetăţenilor liberei Americe.

Plugul — Sapă. D-l Ioan N. G. Daniilescu, inventatorul „Plugului — Sapă" a adresat ministerului de interne român o cerere de a fi autorisat să deschidă o loteriă publică cu o sută mii bilete de câte un leu, pentru ca cu produsul acestei loterii să pótă înfiinţa o fabrică de instrumente agricole. In proiectul acestei loterii se promit 250 câştigurĭ, a câte un „plug-sapă" fără cărmă, producţiunea inventatorului. D-l ministru de interne a trimes Prefecturei Poliţiei cererea d-lui Daniilescu, pentru a mijloci să se numéscă comisiunea prevĕdută de legea lotăriilor, care să se pronunţe décă cererea petiţionarului este acceptabilă.

Fundaţiunea unui conte maghiar. Contele Ioan *Pálffy* sen. a făcut dilele acestea o fundaţiune de aprópe *3 milióne* coróne cu scop de a promova crescerea în institute medii şi superióre a fiilor eşiţĭ din familiile clasei mijlocii maghiare. Contele s'a dus la ministrul-preşedinte Szell şi i-a predat un act prin care *donéză statului* mai multe proprietăţĭ ale sale în valóre de 2,743,000 coróne, din venitele cărora să se împartă stipendii de câte 700 şi 1000 coróne pentru tinerĭ maghiarĭ, fără deosebire de confesiune, carĭ absolvéză o şcólă medie sau superióră maghiară şi carĭ se disting prin sirguinţa lor. Ministrul Szell a primit cu bucuriă darul şi şi-a esprimat recunoscinţa. Stipendiile sunt legate de condiţiunea, ca ele să fiă conferite numai tinerilor ai căror părinţĭ sunt de *sentimente maghiare*. Cât timp va trăi contele Pálffy usufructul proprietăţilor dăruite este al sĕu, după mórte trece în folosinţa statului cu drept de proprietate pe vecie. Stipendiile din cestiune vor fi împărţite de guvernul maghiar prin concurs.

Nou roman al lui Tolstoi. Diarele rusescĭ anunţă, că celebrul scriitor rus contele Leon Tolstoi, compune în acest moment sub titlul *Părintele Sergiu* un nou roman, consacrat unui studiu al vieţei monacale în Rusia.

O nouă biserică în Ierusalim. „Gazeta de Colonia" primesce telegrafic din Ierusalim scirea, că s'a pus acolo piatra fundamentală a bisericei Sf. Maria pe muntele Sion. Colonia germană, în frunte cu preotul Dusterwald, a asistat la solemnitate. Consulul german a luat şi el parte, representând pe împĕratul Wilhelm.

In memoria celor morţĭ pentru patriă. In urma autorisaţiei dată de ministrul de rĕsboiŭ frances André, s'au împărţit liste de subscripţie pe la tóte corpurile de armată din Francia în scop de a-se aduna sumele necesare pentru a-se ridica la Paris un monument în memoria soldaţilor din Alsaţia şi Lorena, morţĭ pentru patriă. Cei mai distinşĭ dintre soldaţii fostelor provincii francese căduţĭ în luptă sunt: generalul de diviziă Margueritte, rănit de mórte în bătălia dela Sedan; generalul de brigadă Colson, şeful Statului-major al mareşalului Mac-Mahon, omorît în séra bătăliei dela Froeschwiller; generalul Blaise, omorît în bătălia dela Ville-Evrard, şi alţii.

Linia ferată Seraievo-Novibazar. Vestea, că Austria vré să concedeze construirea liniei de cale ferată, care plecând din Serajevo prin Nov-bazar la Bitolia, va lega Bosnia cu Salonicul, a produs o mare nemulţămire în cercurile politice din Belgrad. Pe lângă, că acéstă liniă are o mare însemnătate strategică pentru Austria ale cărei tendinţe spre Salonic sunt cunoscute — spune o telegramă din capitala Serbiei — noua liniă ferată va aduce însemnate prejudicii liniei Belgrad-Ristovatz-Salonic, întru cât aprópe întreg transitul spre Salonic va trece pe noua liniă.

Intrunirea Germanilor espulsaţĭ din Transvaal. Supuşii germanĭ espulsaţĭ din Transvaal au ţinut o întrunire într'un restaurant din Berlin şi după-ce au arătat tóte barbariile la carĭ au fost espuşĭ din partea soldaţilor englesĭ din ordinul lordului Roberts, hotărăsc să intervie din nou pe lângă ministerul de esterne pentru a cere să facă totul, ca să li-se dea cât mai curênd despăgubirĭ şi satisfacţiă.

O mănăstire în flăcărĭ. Mănăstirea „Sviatitel" de lângă oraşelul Pekov (Rusia) a fost prefăcută în cenuşă. In mănăstire au fost în momentul focului găzduiţĭ trei mii de pelerinĭ. Arhondaria s'a năruit causând mórtea a vr'o patru-decĭ de persóne. Sunt peste o sută de rănţĭ.

Oraşul Galveston, distrus de ciclonul din Texas, se reconstruesce cu o repeţiciune cu totul americană. Sub impulsiunea companiilor drumurilor de fier şi de navigaţiă, un nou port şi o nouă cetate ies din ruine şi traficul de bumbac cu porturile englese a reluat activitatea lor trecută. Este încă un esemplu de acéstă vitalitate incomparabilă, care caracteriséză poporul Statelor-Unite.

Un american bogat. Carol Broadway Rouss, perdêndu-şĭ vederea, oferi o recompensă de un milion de dolarĭ (5 milióne de francĭ) acelui oculist, care-i va reda darul preţios al vĕdului. A declarat însĕ, că revine asupra hotărîrei sale fiind-că se supusese la operaţiile durerόse a mai bine de două sute de specialiştĭ, fără să fi câştigat ceva. Carol Broadway Rouss a renunţat pentru totdeuna să mai vadă lumina dedându-se acum şi cu orbia — declarând falimentul sciinţei oculistice. Numai pe Carol Teodor, eminentul oculist din München, tatăl actualei principese Elisabeta a Belgiei, nu l'a consultat Carol Broadway.

Serum contra frigurilor galbine. In unele ţinuturĭ din Mexico din timpurĭ vechĭ graséză în mod epidemic frigurile galbine, ceea ce a îndemnat în fine pe guvernul mexican să dea un premiu de 100,000 dolarĭ celui care va inventa un mijloc de apĕrare contra bólei amintite. O parte a premiului, după cum scriu foile englese, s'a dat medicului italian Dr. Angelo Bellingzaghi, căruia i-a succes să inventeze un serum, cu care s'au făcut până acum probe îmbucurătóre contra frigurilor galbine. Dr. Bellingzaghi mai întâiŭ a făcut încercare cu serumul sĕu la un American, care în timp de şépte dile s'a însănĕtoşat. După asta noul mijloc de cură s'a folosit şi în diferite spitale cu succes.

Teribil ciclon în Montpellier. Un ciclon de-o violenţă ne mai pomenită s'a abătut asupra părţeĭ sudice a oraşului Montpellier, pe care a pustiit'o aprópe cu totul. Numerόse case au fost dĕrîmate, ferestri

nenumĕrate au fost stricate şi arborĭ desrădĕcinaţĭ. In strada Saint-Louis un coş dela o uzină, înalt de 15 metri, s'a dĕrîmat peste o casă, ai cărei păreţĭ şi plafon s'au sfărîmat. Un negustor şi împiegaţii sĕi au fost acoperiţĭ de ruine. Când i-a scos afară contabilul Daudet era mort; ceilalţĭ sunt în majoritate grav răniţĭ. Aceste nenorocirĭ au impresionat adênc pe locuitorii oraşului.

4/. **Pentru folosire esterióră.** Durerile de încheĭăturĭ, de reumatism şi şoldină, precum şi tot felul de aprinderĭ se vindecă cu succes sigur folosindu-se *spirtul lui Moll.* Preţul unei sticle 1 cor. 80 filerĭ. Se trimite dilnic cu rambursă postală de farmacistul şi liferantul curţii c. s. reg. A. Moll Viena Tuschlauben 9. In farmaciile din provincia sĕ se cêră preparatul A. Moll provĕdut cu marca de contravenţiă şi subscriere.

Congresul păcei şi apelul către naţiunĭ.

Congresul păcei a votat, în una din ultimele sale şedinţe, următorul apel către naţiunĭ:

„Al nouălea congres universal de pace, întrunit la Paris, nu póte închide lucrările sale fără a-se adresa opiniunei publice spunêndu-i resumatul deliberaţiunilor sale. El s'a silit sĕ scótă şi sĕ preciseze opiniunea masselor luate cu privire la tóte cestiunile cărora împrejurările le imprimă un caracter esceptional de grav. Ne adresăm lor, ca ele sĕ judece, décă am reuşit în împlinirea acestei sarcinĭ, dér noi avem sentimentul de a fi căutat cu constanţă sĕ dăm declaraţiunilor congresului nostru o formă precisă şi lipsită de orĭ-ce esageraţiune.

„Congresul şĭ-a îndreptat, în particular, atenţiunea sa asupra rĕsboiului din Africa de sud. El a condamnat refusul guvernului britanic de a primi atât arbitragiul, cât şi mediaţiunea Statelor neutre pentru a menţine sĕu restabili pacea. In acelaşĭ timp el a esprimat viul sĕu regret pentru-că majoritatea guvernelor, carĭ ar fi putut oferi mediaţiunea lor în acest conflict, s'au abţinut dela orĭ-ce intervenţiune de acest gen, în dispreţul declaraţiunilor lor pacĭnice în conferinţa internaţională dela Haga".

„In ce privesce afacerile din China, congresul, după ce-a recunoscut cu francheţă şi a semnalat primele cause ale nemulţumirei Chinesilor, s'a esprimat în sensul, că soluţiunea conflictului între China şi naţiunile aliate trebue sĕ fiă justă, echitabilă, pacifică şi conformă cu dreptul imprescriptibil şi inalienabil al popolaţiunilor de a dispune în mod liber de ele".

Apelul, după ce se ocupă de cestiunea masacrelor Armenilor şi aceea a înarmărilor, continuă astfel:

„Instituţiunea arbitragiului internaţional a luat de sigur o bună parte din deliberările congresului, care a dat la lumină, că arbitragiul este un sistem complect de justiţiă, susceptibil de sancţiune, fără a fi vr'odată nevoiă sĕ se recurgă la rĕsboiŭ.

„In fine, congresul a pus basele studiului prealabil contradictoriu a diferendelor internaţionale pe mĕsură ce se produc, pentru a uşura ast-fel soluţiunile pacifice înainte ca iritarea sĕ cuprindă massele puţin în curent cu lucrurile.

„Acesta este în puţine cuvinte resumatul lucrărilor nóstre, carĭ nu sunt decât una din manifestaţiunile activităţei societăţilor şi a congreselor nóstre de pace. De mulţĭ anĭ încă, aceste societăţĭ consacră sforţările lor pentru realisarea „păcei şi a justiţiei la basa raporturilor între popóre".

„Momentul, e grav, familiile sunt ameninţate în interesele lor cele mai apropiate şi, în ast-fel de împrejurărĭ, fie-care membru al familiei omenescĭ este responsabil nu numai de rĕul comun, dér şi de acel pe care-l îngăduie cu indiferenţa sĕu slăbiciunea sa".

Situaţiunea agricolă în România.

Cetim în „Gazeta Săteanului":

Seceta continuând, agricultorii încep a fi forte îngrijaţĭ pentru viitórea recoltă de rapiţă.

Colzele şi Navetele cele mai multe nu sunt rĕsărite, sĕu fórte puţin desvoltate, ér unele din cele fórte timpuriu puse sunt stricate de insecte. Déca nu plouă nicĭ sĕptĕmâna acésta, e slabă nădejde de o viitóre bună recolta de rapiţă, în locul căreia se vor sĕmĕna orzoicĭ, ovĕsurĭ şi parîngurĭ, sĕu va servi pentru ogóre sterpe.

Grâne şi sĕcărĭ se pun în uscăciune şi bine se face, déca locul nu e prea bulgăros, căcĭ nu mai e timp de perdut acuma. Déca plouă bine luna acésta putem nădăjdui în bune recolte de grâu. Holde de grâu bine rĕsărite puţine sunt până acuma.

Iarba începe a lipsi pe câmp şi déca n'ar fi porumbiscele, ce se culeg acum, vitele ar duce mare lipsă de îmbelşugătóre hrană. Tot în ciocanii de porumb e nădejde mai multă pentru scosul din érnă a vitelor din atâtea regiunĭ, de óre-ce cele mai multe ovĕsurĭ şi órze au eşit aşa de rele, ca şi meiul şi părîngul.

Preţurile grâului şi sĕcărei urméză a fi rele şi în nepotrivire cu trebuinţele ţĕrilor importătóre. Vapóre, din causa scumpetei navlurilor, sunt rarĭ de tot prin schelĭ.

Noi credem, că acéstă situaţiune se va îmbunĕtăţi, căcĭ e lucru sigur că deficitul, în raport cu anul trecut, pentru întréga lume e de 65 milióne hectolitri, de óre-ce producţiunea în 1898 fusese de 1,038 milióne şi de 961 milióne în 1899, pe când cea din 1900—1901 nu póte întrece 896 milióne hectolitri.

*

Bogăţia în gluten a grânelor din Ungaria şi mai ales din România, în raport cu sĕrăcia în acéstă principală materiă a grânelor franţuzescĭ, a pus pe gândurĭ pe cultivatorii francesĭ, uimiţĭ de cele trei milióne de quintale de grâu strĕin, ce au întrat în Francia în primul semestru al anului 1900, pentru a se amesteca cu făinurile franţuzescĭ, cu tot preţul jos al grânelor lor şi cu tótă vama asupra grânelor importate.

Francia, — vorba d-lui Genin, care publică un frumos articol asupra grânelor române, — va fi tributară României chiar când producţiunea de grâu din Francia va fi îndestulătóre, căcĭ pentru a da „corp" cocei de grâu franţuzesc, trebue glutinósele nóstre grâne.

Grânele nóstre au 40 la sută gluten, pe când cele franţuzescĭ chiar numai 26 la sută.

*

Recolta Statelor-Unite în 1900 fiind de 178 milióne hectolitri, e mai mică cu 13 milióne ca cea din 1899 şi cu 58 milióne mai mică ca cea din 1898.

Deşi perspectivele din Argentina nu sunt rele, celelalte marĭ ţĕrĭ esportatóre, Canada, India, Australia, Rusia, au o producţiune fórte mijlocie. Decĭ prisos de grâu, cu tóte stokurile de grâu vechiŭ, nu va fi.

Comerciul cu sclavĭ în dilele nóstre

— în coloniile Australiene. —

Intr'un lung articol, publicat în *La Revue des Revues*, d. Jules Durand, fost consilier general în Noua-Caledonie, arată moravurile barbare ce domnesc în coloniile francese din Océnul Pacific. Aflăm cu mirare, că comerciul cu sclavĭ se practică şi adĭ, cu tóte că e oprit prin convenţiunile internaţionale şi condamnat de morală. Se practică numai cu mai multă ipocrisie, ceea ce-l face şi mai odios.

„Capitala Numea", dice d. J. Durand „e plină de tóte tipurile africane şi sud asiatice, care îndeplinesc rolurile cele mai diferite şi par a lucra cu activitate. Ai crede, că aceştĭ „copii ai naturei" s'au pus de bună voiă sub egida civilisaţiunei fancese şi că colonul frances e filantrop şi negrofil.

In ţĕrile, pe care călĕtorul le-a trecut înainte de a ajunge la Noua-Caledonie, în miraculósa Australie, străbătută de drumurĭ de fier, fire electrice, cu oraşe grandióse, cu porturĭ minunate, nicĭ un indigen nu se vede... Englesii îi distrug prin simplul fapt al civilisaţiunei; bieţii sĕlbaticĭ se topesc vĕdênd cu ochii şi dau mereu înapoi în lăuntrul ţĕrei.

Francesii procedéză altfel, în aparenţă. Ei dau indigenilor pămênturĭ, numite *reserve indigene*, pe care ei sĕ le lucreze. Dér aceste pămênturĭ le pot fi luate orĭ când. Administraţiunea îi mută unde-i place şi dă concesiunile emigranţilor europenĭ, de obicei, amicĭ ai puternicilor dilei. Dér aceştia au nevoiă. Indigenii Neo-Caledonianul sĕu Canacul, nu sunt bunĭ de muncă. Ei sunt leneşĭ şi esigenţĭ. Ş'apoi binefacerile civilisaţiunei îl deprimă şi împuţinéză vĕdênd cu ochii. Când Franţa a luat în posesiune Noua-Caledonie (1853) popułaţiunea indigenă numĕra mai mult de 100,000 ómenĭ; adĭ n'au mai rĕmas de cât 15.000. Incă două decĭ de anĭ, şi nu va mai fi nicĭ un indigen.

Decĭ colonul europĕan, care îndată ce a ajuns în colonii nu vré sĕ mai lucreze, ci sĕ pue pe alţii sĕ lucreze în folosul lui, are nevoiă de braţe, pe care nu le póte găsi în coloniă.

Câţĭ-va proprietarĭ mai semeţĭ începuse de mult a „recruta", adecă a răpi cu sila şi a aduce pe pămênturile lor, negri din Oceania. Le lipsea protecţiunea guvernului. Ei o obţinură şi pe acésta.

La 10 August 1865, guvernul Nouei-Caledonii face contract cu un domn Henri Andreso, armator, pe care'l autorisă a introduce indigenĭ din Nouele-Hebride pentru „lucrările agriculturei şi minelor". Primul convoiŭ oficial ajunse la Noumea la 22 Aprilie 1866 şi marfa omenéscă fu repede desfăcută. Nicĭ o formalitate: un grefier înregistra angajamentul, consimţit drag dómne, şi indigenul urma pe noul lui stăpân.

Comerciul cu *lemne de abanos* (negri) deveni tot mai prosper. Aventurierĭ de cea mai rea specie năvăleau cu corăbii în insule, surprindeau pe Canacĭ adormiţĭ, le aprindeau bordeiele şi-i luau prinşĭ.

Au fost atâtea abusurĭ, violenţe şi crime, că puterile de un comun acord au oprit „recrutarea". Dér nevoile agriculturei sunt imperióse. După cât-va timp statul frances autorisa *Imigraţiunea*, nume nou şi anodin, sub care se ascunde comerciul cu sclavĭ.

Statul luà chiar unele mĕsurĭ şi se prefăcù a fi protectorul indigenilor.

Reglementele cer ca negustorul de lemne de abanos sĕ capete o autorisaţiune specială; se impune sĕ aibă procedeurĭ delicate şi umanitare; prevede şi raţiunea, ce se cavine "imigranţilor".

Ast-fel comerciul cu sclavĭ se face la lumina mare şi în diarele din Noumea se vĕd anunţurĭ, care spun că: la d-l Defferrière, strada Almei, se află arme de vênătóre şi de *trată* (comerciu cu sclavĭ); la d-l T. Maning e un mare asortiment de cuţite, topóre, toporaşe şi tot felul de articole pentru *trată.*

Corabia, care se duce sĕ recruteze negri, e urmată de o gheletă, pe care se află tot-déuna un medic din marina statului, în uniformă şi care represintă guvernul în calitate de comisar al imigraţiunĭ. El supraveghéză drag Dómne ciudatele operaţiunĭ, care se petrec la mai multe mile de distanţă, dér pe care le găsesce tot-déuna regulate, căcĭ e tot-déuna bine plătit şi primesce o idemnitate de 25 de francĭ pe di dela negustorul de lemne de abanos.

Doctorul, spre a salva formele, întrébă în indiomul particular al acelor regiunĭ:

— *Wath name papa belony yon?* (Care-i numele tatălui tĕu?).

— *My non save.* (Nu sciu).

— Bine, omul ăsta se va numi *No-save.* Inscrie şi mai departe.

Fie-care defiléză dinaintea ofiţerului. Aşa se face angajamentul *liber* consimţit.

Pentru a nu da vreme bieţilor negri sĕ se vaete, li se distribue îndată după înscriere orez, carne sărată şi tutun.

A doua di diarele din Noumea publică anunţurĭ ca acestea:

Muncitorĭ din Noile-Hebride

Sosiţĭ cu bricul-gheletă Mary-Andersee. căpitan X:

Pentru angajamente şi informaţiunĭ a se adresa la subsemnatul

G. de B.

Printre recrutorii de muncitorĭ negri sunt unii, carĭ au o estraordinară şi grósnică reputaţiune şi al căror nume însuşĭ e plin de sugestiunĭ. Ei se numesc Daniel Piratul, Martin Tâlharul, Mac Leod, şi mai ales ilustrul Proctor. Ispràvile acestora aparţin domeniului aventurilor celor mai estraordinare din romanele cu piraţĭ. Ele nu-i împedecă de a se retrage la bĕtrâneţe cu cinste şi avere, ducênd un traiŭ de patriarhĭ respectaţĭ. Proctor, retras acuma din afacerĭ, cultivà florile, se dedă la îndeletnicirĭ artistice şi discută filosofiă. Altădată, când *trata* era interdisă, asemenea ómenĭ erau împuscaţĭ.

ULTIME SCIRI.

Tien-Cin, 11 Octomvrie. Plecarea espediţiei contra *Paotingfu*-ului s'a fixat pe Vinerĭ. Corpul de armată format din Germanĭ, Englesĭ, Francesĭ şi Italienĭ numĕră 7000 ómenĭ.

5000 de Francesĭ au plecat adĭ cu 6 tunurĭ ca sĕ libereze pe peregrinii închişĭ în Cingheieu.

Waldersee va sosi peste câte-va dile în Peking.

Londra, 11 Octomvrie. Până adĭ diminéţă au fost aleşĭ 355 guvernamentalĭ, 128 liberalĭ şi 77 naţionaliştĭ irlandesĭ.

DIVERSE.

Istoria legaţiunilor din China. Cu privire la istoria legaţiunilor din China *„Hamburger Nachrichten"* (Noutăţile Hamburgului) publică un interesant articul.

Relaţiunile diplomatice ale lumei civilisate faţă de marile state din Extremul Orient încep abia acum 4 decenii şi au trebuit sĕ fiă aşa dicênd forţate.

Ridicarea legaţiunilor în China a fost una din victoriile puterilor din apusul Europei asupra Chinei în rĕsboiul din 1856 până la 1860.

Ea constitue una din condiţiunile tratatului de pace încheiat în anul 1858, 27 Iunie.

Dér China n'a întrat în relaţiunĭ diplomatice mai regulate cu celelalte puterĭ europene înaintea păcii din Peking (25 Octomvrie 1860).

Consulii şi ambasadorii europenĭ au luat reşedinţele lor prin Peking, Macov şi Shanghai. Totuşĭ a trebuit sĕ mai trécă óre-care timp până-ce împĕratul chines sĕ înceteze de a considera pe ceilalţĭ prinţĭ ca vasalĭ, ai căror representant nu se puteau apropia de împĕrat decât în forma celei mai órbe supunerĭ.

In sfîrşit la 29 Februarie 1873 representanţii Angliei, Franciei, Germaniei, Rusiei, Olandei, Statelor-Unite din Amèrica de Nord, au fost primiţĭ de împĕratul Chinei în audienţă cu tóte formalităţile usitate în ţĕrile civilisate.

Burlingome, care a fost mult timp ambasadorul Statelor-Unite în China a făcut, fórte mult pentru a stabili cât mai strînse legăturĭ între Orient şi Occident. In anul 1876, China a înfiinţat legaţiunĭ permanente în Statele-Unite, în Anglia şi în imperiul german.

Dér relaţiunile chino-europene cu tóte legaţiunile înfiinţate, au rĕmas numai de formă.

Representanţii puterilor europene în Peking n'au avut nicĭ-odată relaţiunĭ personale cu curtea imperială. După cum am spus mai sus, abia după o luptă stăruitóre au isbutit a ridica formalităţile audienţelor la un nivel corĕspundĕtor demnităţii lor.

De atuncĭ ambasadorii europenĭ împreună cu statul lor major, se duceau într'o sală a palatului şi de aci, în comun sĕu unul câte unul, erau introduşĭ cu ceremonialul cuvenit de către demnitarii chinesĭ în sala tronului, unde împĕratul stătea nemişcat pe un piedestal şi rĕspundea cu înclinărĭ din cap abia observate reverenţelor adêncĭ făcute de europenĭ.

Ambasadorul cetea o cuvêntare în limba ţĕrii sale, după care urma o traducere în chinesesce şi în mandşu.

Apoi secretarul de stat lua originalul pe care-l depunea pe un mic taburet, înaintea împĕratului. Acesta îl lua, îl rĕsfoia şi, adresându-se ministrului care aştepta în genunchĭ, îi şoptea câte-va cuvinte de politeţă, pe care acesta le transmitea ministrului european.

Cu acestea audienţa era sfîrşită.

Nu se obicĭnuesc, ca în alte ţĕrĭ, audienţe private în care suveranul imperiului şi representantul unei ţĕrĭ strĕine sĕ aibă prilej pentru convorbire mai intimă.

Relaţiunile dintre legaţiunĭ şi autorităţile chinese sunt regulate de către Tsung-li-Yamen. Inzadar s'ar căuta în Tsung-li-Yamen cunoscinţe despre Europa şi relaţiunile ei politice.

Din cei 10 membri ai Tsung-li-Yamenului, rare-orĭ găsescĭ unul, care sĕ fi trecut dincolo de granita chinesă.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţĭ:

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1849—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr.

„Ţéra nóstră“. Descrierea părţilor Ardealului dela Murĕş spre miadă-di şi valea Murĕşului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul sĕu, atât de călduros apreţiată de întréga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile poporale ea n'ar trebui sĕ lipséscă. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr).

„Pintea Vitézul“, tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Românul în sat şi la óste“ Acesta este ritlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 10 cr., cu posta 13 cr.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi douĕ portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

„Reflexiunĭ fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Rĕthi Laszlo întitulat „Azs olah nyelv ės nemzet megalakulàsa“, ăcrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ.

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea.* Broşura acésta, presentă şi multe momente de insemnătate istorică Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Povestea unei coróne de oţel“, *G. Coşbuc.* In istoria acésta ni-se arată oglinda viuă a faptelor măreţe, prin carĭ a trecut România până a ajuns la independenţă, Scenele ce se descriu din răsboiul pentru neatârnare, sunt la culme mişcătóre şi însufleţitóre. Cartea e provĕdută cu numĕróse portrete şi ilustraţiunĭ. Preţ. 75 cr. (cu posta 80 cr.)

„Resboiul pentru neatêrnare, de *George Coşbuc“*, o carte nu numai cât se póte de interesantă, bine scrisă şi atrăgĕtóre, dér tot-odată şi cea mai eftină între cărţile românescĭ, apărute până acum. Un esemplar în format mare 8⁰ de *283 pagine* numai 50 cr. (porto 55 cr.).

Istoria lumii, „tălmăcită de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemţéscă a D-rului Th. B. Weltar. Partea I şi II, fiăcarei parte câte cu 50 cr. (cu porto 55 cr.

Zarandul şi munţii apusenĭ ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan.* Cu 9 ilustraţiunĭ şi o schiţă. E o carte tot atât de preţiósă şi rară în felul sĕu, ca şi cea dintâiŭ. Recomandăm şi acéstă carte pentru bibliotecile poporale, cum şi pentru toţĭ Românii, carĭ vor sĕ-şĭ cunóscă ţéra şi némul lor. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr).

*

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. + 5 cr. porto)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Argirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8⁰. Preţul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit. tradusă de *Dr. T.* Preţul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.20
Renta de corône ung. 4%	90.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.30
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	89.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.—
Renta de argint austr.	97.—
Renta de hârtie austr.	96.65
Renta de aur austr.	114.65
Losurĭ din 1860.	131.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.98
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	650.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	642.50
Napoleondorĭ	19.27
Mărcĭ imperiale germane	118.20
London vista	241.97½
Paris vista	90.22½
Rente de corône austr. 4%	97.30
Note italiene	90.45

Cursul pieţei Braşov.

Din 1 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.04	Vênd.	19.08
Argint român.	Cump.	18.08	Vênd.	18.09
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.26	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—		Vênd.	101.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad. Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
II. Trenul pers., la óra 9·27 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 5.— min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).

Dela Zĕrnesci la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-carei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonézá din nou sé binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.